

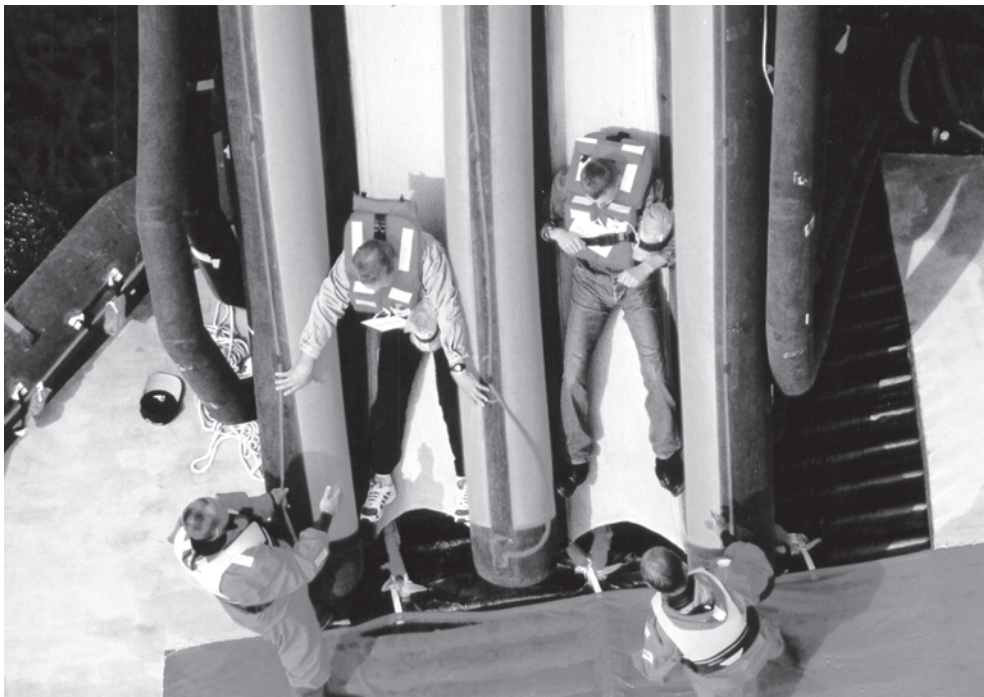
Merepäästeõppus **NARGEN 2003** läks korda, kõik reisijad päästeti

Plahvatus Regina Baltica pardal, nähtuna õppuse epitsentrist.

3. juulil palus mootorlaeva Regina Baltica kapten abi Tallinna merevalvekeskusest – laevas plahvatas lõhkekeha ning puhkes tulekahju. Algas Eesti, Soome ja Venemaa piirivalvete ühine päästeõppus Nargen.

Õppuse plaan

Stsenaariumi kohaselt plahvatab Rootsi suundul reisiparvlaeval lõhkekeha ning puhkeb tulekahju. Osa reisijatest saab vigastada. Laevale saabuvad appi piirivalve, kaitsepolitsei, K-komando ja eridemineerijad. Tulekahju saadakse kontrolli alla ning reisijad evakueeritakse kolme riigi piirivalvelustel. Raskesti vigastatud haiged transportitakse helikopteriga Tallinna haiglasse. Samaaegselt tegutsevad piirivalvelaevad, kaatrid ja helikopterid – kõike seda koordineerib piirivalve merevalvekeskus. Paberile panduna tundub lihtne, kuid kas

Reisijail tuli laskuda Regina Baltica pardalt mööda täispuhutavat kaldteed ujuvale platvormile, millelt neid aidati ronida päästeparve.

ka tegelikkuses?

3. juuli hommikul kell 9 oli Tallinna reisisadamast ja Regina Baltica pardal kirju seltskond: ajakirjanikud, vaatlejaid, reisijaid ja Regina Baltica meeskond. Tuulevaiksel hommikul väljus mootorlaev Tallinna sadamast ja

võttis suuna Stockholmile. Laeva kapteni poolsed juhised kuulatud, said vaatlejad ja ajakirjanikud nautida idüllilist merereisi, kuid mitte kauaks. Laeval hakkas tööle häiresignaal, laevapere ja reisijad sagisid ringi ning tõmbasid selga päästeves-

tid. Õppus oli alanud. Umbes tund aega pärast häiret laskusid Naissaare lähistel piirivalve helikopterilt laevale K-komando võitlejad ning kiirpaitidega saabusid kaitsepolitsei, pommiühm ning piirivalvelaevade suitsusukeldujad. Regina Baltica pardal käis tihe tegevus. Kustutati tuld, otsiti vigastatuid ning anti emaabi. Samal ajal kui Soome piirivalve helikopter viis laevalt ära raskesti vigastatud reisija (nuku) avati Regina Baltica pardalt evakuatsioonisüsteem ning reisijad laskusid mööda täispuhutavat kaldteed ujuvale platvormile, millelt neil tuli edasi ronida päästeparve. Sealt võtsid piirivalvekaatrid merehädalised enda hoole alla ning viisid mootorlaevalt pääsenud reisijad piirivalvelaevadele. Kaks tundi tegevust lõppes sama äkitselt kui õppus algas. Piirivalvelaevad suundusid koos päästetud reisijatega piirivalve

merebaasi ning Regina Baltica viis pressid ja vaatlejad tagasi Tallinna sadamasse.

Kõik osapooled avaldasid peale õppust arvamust, et ühisõppus läks korda. Kuigi Eesti, Soome ja Vene piirivalved on merepäästealaseid ühisõppusi pidanud alates 1995. aastast oli sellistes mastaapides üritus esmakordne.

Piirivalvete ühisõppus muutus sisuliselt kaheosaliseks: esimeses pooles harjutasid Eesti siseljugeolekut tagavad struktuurid koostööd ning õppuse teine osa keskendus inimeste päästmisele reisiparvlaevalt. Õppusesse oli lisatud ka päevakajaline element, terrorismivastane võitlus.

Õppusejärgsel brieфинgul merevalvekeskuse saalis hindas õppuse juht kaptenmajor Ervin Piikmann õppust kordalainuks, seda tunnistasid ka Soome ning Venemaa töögruppide juhid, kommodoor Kauko Lehtinen ning kontradmiral Sergei Iljašenko. Kõik, mis kavas oli, viidi ellu ning mis kõige olulisem: "Kõik reisijad päästeti!"

Margus Valdre

Paroci preemia Ikla piiripunkti piirivalvurile Margita Raap'ile

"Tegemist on professionaalse piirivalvuriga, kes oskab inimestega suhelda. Noor, asjalik ja tähelepanelik," iseloomustas järjekordset Paroci preemia saajat Margita Raap'i Pärnu piirivalvepiirkonna ülem Alvar Vallau.

"Margita Raap oma tähelepanelikkuse ja oskusliku tegutsemisega on 2003. aasta esimesel poolaastal avastanud võltsingutunnused kokku kümnes dokumendis. Passikontrolöri ülesannete täitmisel on abiks tema läti ja vene keele oskus. Tema teenistust iseloomustab kõrge professionaalsus ja kohusetunne. N-srs Margita Raap on lojaalne, arukas ja hästi motiveeritud piirivalvur-spetsialist, kelle teenistuse ja käitumise võib teistele eeskujuks seada," oli kirjutatud preemiasaaja iseloomustuseks tema kaaskirja.

18. jaanuaril avastas n-srs Margita Raap Ikla piiripunktis passikontrolöri ülesandeid täites kaks võltsitud Leedu kodaniku passi, millega tõkestati tegelike Gruusia kodanike pääs Eesti Vabariiki ja nurjati nende eesmärk paluda poliitilist varjupa-

ka Rootsi Kuningriigis.

27. veebruaril avastas n-srs Raap Leedu kodaniku passi kontrollides selle vahel oleva juhiloa ning tal tekkis kahtlus dokumendi ehtsuses. Peale vastavat küsitlust tehti kindlaks, et passi ja juhiloa esitanud piiriületaja ei teadnud täpselt öelda oma sünniaega ega juhilubade sõiduõiguse kategooriaid. Hilisema ekspertiisiga on tuvastatud, et juhiloa olid võltsitud ning passis foto vahetatud.

14. märtsil avastas Raap tee-

nistusülesandeid täites kaks võltsitud Läti kodaniku passi, mille esitasid Eesti Vabariiki sisenemisel Ukraina kodanikud, kes oma reisi eesmärgiks olid seadnud pääsu Suurbritanniassa.

31. märtsil avastas n-srs Raap kaks võltsingu kahtlusega Läti kodaniku passi. Ta esitas piiriületajatele küsimusi ja selgus, et väidetavad Läti kodanikud ei tundnud kõige elementaarsemaid lätikeelseid sõnu.

5. juunil avastati Ikla piiripunktis ühel Läti kodanikul rikutud pass. Enne kodaniku tagasisaatmist kuulis passi-kontrolli teostanud n-srs Margita Raap selle isiku kokkulepet oma sõpradega, et too üritab Eesti Vabariiki siseneda piiripunkti kõrvalt. Tänu õigeaegsele n-srs Raabi antud informatsioonile peeti ebaseaduslikult piiri ületav isik kinni.

6. juunil avastas nooremseersant Margita Raap võltsitud Leedu passi. Tema kahtlusi kinnitasid õigesti läbi viidud dokumendi kontrolli protseduurid: isikult võetud allkirja proov ei vastanud dokumendis olevale, küsimustele Leedu Vabariigi kohta ei osanud isik vastata jms.

Tiiu Leis

EPOK - 80

11. juulil toimus Muraste piirivalvekoolis aastapäeva tähistamiseks pidulik aktus, millele järgnes kooli lähedal rannas ohvitseridekogu juhatus vabaõhuvastuvõtt.

Üritusel osalesid teiste seas kaitseväge juhataja viitseadmiral Tarmo Kõuts, piirivalveameti peadirektor brigadikindral Harry Hein ning piirivalveveteranid kolonelid Edgar Ääro ja Ralf Nellis. Esindatud olid piirivalveameti juhtkond, piirivalveasutuste ülemad, ohvitserid, külalised kaitsejõududest, koostööpartnerid Soomest-Rootsist ja ühiskondlikest organisatsioonidest, kokku 157 inimest.

Eesti Piirivalve Ohvitseride Kogu (EPOK) on asutatud 16. veebruaril 1923. aastal, taasloodud 22. juunil 1993. Esimeseks ohvitseridekogu esimeheks valiti major Andrus Öövel, seejärel 30. augustist 1993 major Johan Saar (alates 2002. aastast

kolonel). 2003. aasta märtsist juhib Eesti piirivalve ohvitseride kogu piirivalve merebaasi ülem major Arvo Reinsalu (foto).

Eesti Piirivalve Ohvitseride Kogu registreeriti mittetulundusliku ühinguna 24. oktoobril 1996. Täna on EPOK-i liikmeteks 386 ohvitseri.

EPOK'ile sarnase tegevusega mittetulundusühingud on moodustatud Põhja, Ida-Viru, Pärnu ja Valga piirivalvepiirkondades, ühinguil tekib aina juurde. EPOK-i juhib viieliikmeline juhatus. Juhatus, esimees, revisjonikomisjoni ja aukohtu liikmed valitakse volinike üldkoosolekul salajasel hääletusel kaheks aastaks. Ohvitseridekogu tegevuse eesmärgiks on oma liikmete kasvatamine isamaalisuse, kohusetunde ja ohvitseri eetika vaimus ning nende pereliikmete toetav tegevus.

Tiiu Leis

Lühiveerg

Piirivalve- ja tolliametnikud leidsid 2000 salasigaretit

19. juuli öösel pidasid piirivalvurid Luhamaa piiripunktis kinni sõiduauto Audi, millest leidsid 2000 sigaretti üle lubatud koguse. Kell 2:55 suunati täiendavasse kontrolli Eesti kodaniku Sergei (1971) juhitud Audi100. Kontrolli käigus leidsid piirivalvurid ja tollitöötajad sõiduauto tagaistme alt ja juhi istme seljatoe seest 2000 sigaretti üle lubatud koguse. Sigaretid Arktika konfiskeeriti ja toll karistas meest 2400 kroonise trahviga.

Piirivalve otsis kolme kadunud kalameest

16. augustil kadusid kolm kalameest, kes läksid Varbla lähedal võrke panema, piirivalvurid leidsid nende rohelist värvi tühja aerupaadi Oosaarelt. 17. augustil kell 12.30 teatas Pärnu häirekeskus Pärnu piirivalvepiirkonna korrapidajale, et Varbla vallas, Muriste külas, Avanina poolsaarel seisab mikrobuss Toyota Hiace, milles viibinud kaks meest läksid laupäeva õhtul võrke sisse panema ning polnud pühapäevaks tagasi tulnud. Tallinlane Oimar (1969) ja Hanila valla mees Urmas (1974) läksid merele rohelist värvi aerupaadiga. Piirivalve teatas juhtunust koheselt politseile ja merevalvekeskusele. Kadunud mehi otsisid Avanina, Oosaare piirkonnas nii kaks piirivalve mootorpaati (MP-36 ja MP-38), lennuk ning kaldalt piirivalve toimikond. Küsitleti ka kohalikke elanikke. Kolmandal päeval liitusid piirivalvuritega meeste otsimiseks ka päästeameti tuukrid. 17. augustil kell 15.30 avastasid piirivalvurid kaldast 1,2 miili kaugusel Oosaarelt tühja paadi. Paadi kõrval olud botaste järgi tegi kohalik konstaabel kindlaks, et kadunud on ka kolmas mees, samuti Hanila vallas elav Antti-Jüri (1980). Kadunuid ei olnud 19. augustil veel leitud.

Venemaal seenelkäik lõppes rahatrahviga

25. juuli hommikul kell 8:14 nägi Värska kordoni toimikond, et Verhulitsa külast umbes 1,8km kagus läksid kaks isikut liivaribale asetatud kive mööda Eestist Venemaale. Vaatluse käigus nägid piirivalvurid, et Vene poole oli viis seeni korjavat isikut. Piirivalvurite lähenedes tulid seenelised mööda liivaribale asetatud kive tagasi Eesti poolele. Piirivalve patrull pidas ebaseaduslikult kontrolljoont ületanud isikud kinni ja toimetas Värska kordonisse. Kõiki seaduserikkujaid, Tallinna elanikke Jurit (1983) ja Aleksandrit (1986) ning Mikitamäe valla elanikke Viktorit (1977), Aleksandrit (1987) ja Ivani (1974) karistas piirivalve 3600 kroonise trahviga. 26. juulil kell 13:30 pidas Värska kordoni toimikond Lutepää küla ligikal kinni kolm isikut, kes ületasid ebaseaduslikult Eesti-Vene kontrolljoont Eestist Venemaale ja tagasi. Isikute sõnade kohaselt korjasid nad seeni ja ületasid kontrolljoone tahtmatult. Tallinna elanikud Liina (1962), Svetlana (1971) ning Taissa (1978) viidi Värska kordonisse ja said 300 krooni trahvi.

9 piirivalvurit lõpetas lennuotsingute ja lennupääste kursuse

21. juulil andis Tartu lennukolledzhi rektor Villu Mikita piirivalve merevalvekeskuses 9-le piirivalvurile lennuotsingute ja lennupääste täienduskursuse läbimise tunnistuse. Nelja kuu jooksul omandasid kursusel lennukolledzhi õppejõududel teadmisi lennundusest, lennundusalasest seadusandlusest, lennuliiklusteenindusest, lennunduse raadiosidest ning lennuotsingutest ja lennupäästest. Käesolevast aastast täidab merevalvekeskus ka otsingute ja päästetööde koordinaatori ülesandeid maismaal toimunud lennuõnnetuse korral. Varem piirdusid piirivalve ülesanded merel ja siseveekogudel toimuvate otsingute ja päästetööde koordineerimisega.

Margus Valdre, Tiiu Leis

Seekordsete perepäevade vaieldamatuks tõmbenumbriks kujunes isetehtud ujuvvahenditel mereavarustesse pagemine. Pildil peopere-meeste võistkond oma uhke, kuid lainetes laisavõitu ununud laevukesega.

PIIRIVALVE MEREPAEVAD PÜHENDATI NEPTUNILE

Uhket ja alistumatut viikingiperekonda Kagu-Eestist õnnitlevad au-paklikult peopere-meeste Aare Pildre ja brigaadikindral Harry Hein.

Tänavuste Pärseljal peetud piirivalve kümnendate perepäevade märksõnadeks olid vesi, huumor ja mängulisus.

Erinevalt eelnevatest kordadest ei olnud ülekaalus tõsised ja higised spordialad, vaid fantaasiat ergutavad ja lõbusat aja-veetmist pakkuvad võistlusmängud, milles said osaleda ka laisemad ja vähemtreenitud suvepäevalised.

Samuti oli kokkusaamise korraldaja - Piirivalvelaevade üksikdivisjon ehtsate meremeeste kombel osa traditsioonilisi kuumamaänge hoopis merre viinud. Eks seepärast perepäevad nüüd merepäevadeks muutusidki. Tavapärasest rohkem pandi rõhku kostüümidele, dekoratsioonidele ja vaimukale enesnäitamisele, jagades eri piirkondade piirivalvurid vanade tunnustatud merealade järgi kas hülgeküttideks, vaalapüüdjateks, tuukriteks või mereröövliteks.

Merepäevade üldvõidu saavutasid Neptuni armust seekord salapiirituse smugeldajad piirivalveametist, napilt jäid teiseks Põhja piirikonnast tulnud allveediversandid. Kolmandana tõusid pjedestaalile salakaubavedajad Peipsi äärest.

Merepäevalisi leebe tuule ja sooja mereveega õnnistanud Neptun paistis rahule jäävat.

Isetegevusliku võimlemiskava ühe hoogsama ja läbimõelduma etteaste sooritasid "madrused" Pärnu kandi hülgepüügi alustelt.

Salapiirituse smugeldajate bangalole tegid au nii terve ja rõõmsa olemise-ga müüjad kui tarbijad. Väikese "vaevatasu" eest ei öedlud ära kellelegi.

Phare toetab Eesti idapiiri 52 miljoni krooniga

Phare toetab Eesti idapiiri infrastruktuuri tugevdamist ja kontrollseadmete soetamist 3,3 miljoni euro ehk veidi enam kui 52 miljoni krooniga. Raha on mõeldud Alajõe, Luhamaa ja

Mustajõe kordoni ja nende infrastruktuuri ehitamiseks, vajalike jälgimisseadmete soetamiseks ning piirivalvurite väljaõpetamiseks. Väljaõppe üks eesmärke on õpetada piirivalvurid

paremini avastama võltsitud dokumente. Eesti kaasrahastab idapiiri tugevdamise projekti umbes 20 miljoni krooniga.

Idapiiri tugevdamise projekti kiitis Phare juhtkomitee Brüs-

selis heaks koos teiste Eesti projektidega, kokku on neid 20. Vastav leping saab allkirjad eel-datavasti septembri lõpus ning osa rahast peaks Eestisse jõudma juba täna.

Ago Tikk

Välispiiride problemaatika ja Schengeni ruumi kujunemine Euroopa Liidu õigusruumis

Amsterdami leping ja sellest tulenevad arengud välispiiride valve ja kontrolli valdkonnas

Käesoleva töö peamiseks tõukejõuks on asjaolu, et nimetatud teemat on tänasel päeval Eestis käsitletud minimaalselt. Põgusalt on välispiiride temaatikat käsitletud Eiki Berg'i koostatud kogumikus "Eesti tähendused, piirid ja kontekstid" alateema "Haldussuutlikkuse tagamine Euroopa Liidu tulevasel välispiiril" all. Teema valikut toetas ka asjaolu, et nimetatud töö on autorile südamelähedane mitte ainult oma teenistuslikust aspektist lähtuvalt vaid ka protsessi enese seisukohast vaadelduna.

Enamik autori toodud praktilistest näidetest tugineb piirivalveteenistuses ning Euroopa Liidu Nõukogu institutsioonide juures saadud isiklike kogemustele, samuti ka Siseministeeriumi ja Piirivalveameti seisukohtadele.

Käesoleva uurimise kirjutamisel on autor kasutanud peamiste allikatena Euroopa Liidu Nõukogu ja Schengeni Täidesaatva Komitee poolt koostatud õigusakte, Euroopa Ülikooli Instituudi Robert Schumani Arenemise Õpingute Keskuse publikatsioone, Eesti Vabariigi õigusakte, Siseministeeriumi ja Piirivalveameti vahelise kirjavahetuse dokumente, Eesti piirivalve arhiivi materjale, Eesti perioodikas avaldatud seisukohti ja kommentaare.

//Piiriosakonna vanemohvitseri Ago Tiku Euroõlikooli bakalaureusetöö on avaldatud valikuliselt ja leheruumi kokkuvõtet silmas pidades ka viideteta, täismahus uurimust saab lugeda piirivalveameti pressijaoskonnas.

1997. aastal sõlmitud ja 1999. aasta 1. mail jõustunud Amsterdami leping sätestab, et liidu eesmärgiks "on arendada ja

saavutada selline liit, kus on vabaduse, turvalisuse ja õigluse ala, millel oleks tagatud isikute vaba liikumine kooskõlas vajalike meetmetega välispiiride kontrolli, asüüli, migratsiooni ja kuritegevuse tõkestamise ning sellega võitlemise valdkonnas". Vastavalt Amsterdami lepingule pidi Euroopa Nõukogu (edaspidi Nõukogu) viie aasta jooksul peale lepingu jõustumist võtma vastu meetmed kindlustamiseks isikute vaba liikumist. Saavutamaks nimetatud eesmärgi täitmist tuli välispiiride valve, asüüli ja migratsiooni ning kuritegevuse tõkestamise osas asuda rakendama tõhusaid ühismeetmeid. Täiendavalt Amsterdami lepingu õiguslike kohaldustele väljendasid liikmesriigid tõstis poliitilist tahet liidu kujundamiseks vabaduse, turvalisuse ja õigluse alana ka Viini tegevusplaanis ning Nõukogu 15.-16. oktoobri 1999 kohtumisel Tampere.

Amsterdami leping tõi endaga kaasa õigus- ja siseküsimuste valdkonna ühenduse-üleseks muutmise ning samas laiendas ka ühenduse kompetentsi antud küsimustes. Suurem osa õigus- ja siseküsimuste temaatikast, mida varasemalt käsitleti III samba ja I samba artiklis 100c (viisaküsimused), ühendati lepingu I samba IV peatüki "Viisad, asüül, immigratsioon ja muud isikute vaba liikumisega seonduvad poliitikal" all. Ainsana säilitasid III samba osas kohad poliitisekoostöö ja justiitskoostöö kriminaalasjades valdkonnad.

Amsterdami leping pani nõukogule ülesandeks kehtestada standardid ja protseduurireeglistik isikute kontrolli teostamise osas piiridel ning viisade osas viibimisajaga mitte kauem kui kolm kuud. Samuti sai nõukogu ülesandeks ühtse nimekirja koostamise nendest kolmanda-

test riikidest, kelle kodanikelt oli välispiiride ületamisel nõutav viisa ning nimekirja koostamise nendest kolmandatest riikidest, kelle kodanikelt ei olnud viisa olemasolu nõutav. Schengeni täitevsatva komitee 28. aprilli 1999 otsusega poolt võeti 1999. aastal vastu ühtne käsiraamat, millega reguleeriti välispiiride ületamist ja sellega seonduvate protseduurireeglite teostamist. Samuti võeti vastu ja rakendati ühtsed konsulaarjuhised, mis kehtestasid ja reguleerisid ühtsete viisade, nende taotlemise, väljastamise, pikendamise ning kehtetuks tunnistamise protseduure.

Viimase kümneni jooksul on välispiiridel teostatava kontrolli töhusus saanud Euroopa Liidu (EL) liikmesriikide välispiiridega seonduva probleemistiku käsitlemisel põhiliseks mureküsimuseks. Olulist rolli seejuures on mänginud Schengeni riikide grupp, mis tänaseks ühendab endas 13 riiki 15st EL liikmesriigist. Algselt viie EL liikmesriigi vahel 1985. aastal sõlmitud ja nende riikide vahelist osalist sisepiiride kaotamist käsitlev leping täienes 1990. aastal vastava konventsiooniga, milles aga juba detailsemalt käsitleti konkreetseid tingimusi ja tegevusi ning nõudeid isikute kontrolli osas sisepiiridel ja selle asendamise kontrolli tugevdamisega lepinguosaliste riikide välispiiridel.

Kompenseerimaks neid kaotusi, mida võis enesega kaasa tuua kontrolli kaotamine sisepiiridel, sisaldas konventsioon endas samuti meetmeid tugevdamaks koostööd konventsiooniga ühinenud riikide migratsiooni, politsei ja kohtuasutuste vahel. Viie algatamata järel ühinesid konventsiooniga ka teised EL liikmesriigid ja Ühendkuningriigid ja Iirimaa.

Järgneb

Eesti piirivalve Euroopa Liidu tingimustes

Eesti piiril on kolm korda vähem piirivalvureid kui oleks vaja. Eesti liitumisel Euroopa Liiduga (EL) ei kao piirikontroll lõunapiirilt, Põhjamaadesse saab aga järgmise aasta maikuu lihtsustatud korras. Piirikontroll Eesti-Läti piiril kaob tõenäoliselt alles 2006. aastal ning seda ka siis, kui on efektiivselt kaitstud välispiir ja loodud tingimused Schengeni informatsioonisüsteemiga (SIS) ühinemiseks.

Aasta pärast, juhul, kui eestlased referendumil "jah" ütlevad, piisab naaberriiki Soome pääsemiseks piirivalvurile passikaante näitamisest. Läti saamiseks tuleb aga läbida tavapärase aeganõudev kadalipp. Sellest pääsemiseks ei aita meid isegi mitte heanaaberlikud suhted, vaid täita tuleb kõiki Euroopa Liidu poolt kehtestatud välispiiri nõudeid.

Ago Tikk piiriosakonna vanemohvitser: "Efektiivne välispiiride valve, Schengeni infor-

matsioonisüsteemi kasutamine välispiiridel, välismaalaste kontroll – see aitabki ära hoida edasise võimaluse, et siseriiklikult saaksid mitte ainult kurjategijad, vaid ka ebasoovitavad isikud liikuda üle liikmesriikide piiride."

Schengeni informatsiooni kasutamine tähendab Eesti piirivalvele eelkõige uue tehnika ja andmebaaside muretsemist. 1998. aastal küsis piirivalve Euroopa Liidu nõuete täitmiseks ja üleminekuks 1,25 miljardit krooni, eelmisel aastal anti investeerin-guteks vaid 16 miljonit. Ühe km välispiiri efektiivselt valvamiseks on vaja kaks piirivalvurit, meil on täna aga keskmiselt üks piirivalvur kahe kilomeetri peale. Personali palkamiseks anti riigieelarvest 2 miljonit, mis võimaldab juurde palgata aga vaid kümmekond kaitseväelast.

Ago Tikk: "Seal, kus võimalik, üritame tehnikaga inimest asendada. Igal pool seda teha ei saa, seepärast on tänasel

päeval piirivalvureid juurde vaja palgata." Teenistusjaoskonna ülem Mart Savioja lisab: "Mida parem tehnika, seda rohkem tööd, sest suurema arvu rikkumiste avastamisega läheb piirivalvele vaja ka suuremat inimtõejõudu.

Augustis lõpetas Muraste piirivalvekooli I lennu 75 piirivalvurit, kelle töökohaks saab piirivalveameti personaliosakonnaülema Aimar Kõssi sõnade kohaselt peamiselt idapiir. Kõss: "Muraste piirivalvekooli õppekavades on peamiselt sees õppeed, mis on seotud Euroopa Liidu temaatikaga. Seda kõike selleks, et isikukoosseis oleks tulevikus pädev täitma EL ja Schengeniga ühinemisest tulenevalt piirivalvele pandud ülesandeid." Hoolimata piirivalvuritele pakutavast madalast palgast arvab kolonel Kõss, et piirivalvekooli kõik lõpetajad pakutavad töökohad ka vastu võtavad.

Tervituseks – VALVEL!

17

Nii ei saanudki seekord 25 ohvitserikandidaati piirivalve juubeliaastapäeva puhul ohvitseri auastet, kuigi neid esitleti pidulikult presidendile Toompea lossis 28. oktoobril 1992. Vanahärrade, juba aastatel 1922-1940 Eestimaa piiri valvanute ja vastsete piirivalveohvitseride vaheline kätlemine Piirivalveametis jäi ära. Seda tegid vaid vana ja uue eesti piirivalve põlvkondade esindajad. Auastmed anti alles 1994. aasta Võidupühaks.

29. oktoobri õhtul kell 21 võtiti president meid Andrus Ööveliga Kadriorus vastu.

Presidendil olid sel ajal kindlasti äärmiselt pingelised päevad. Oli ta ju just asunud Eesti riiki ja rahvast juhtima. Tervis ei olnud nähtavalt kiita. President kõhis, oli väsinud ilmega, arvatavasti jooksis tal juba 13nes tööpäevatud.

Meie ülesanne oli selgitada skeemil ja seletada sealhulgas presidendi liikumine, peatumised, lipule kangakinnituse ja mälestusnaelte lõõmine, lipu ülemine piirivalveülelemale ja muud asja juurde kuuluvad toimingud. Presidendi adjutant Anti Purre tegi märkmeid ja valas kohvi.

Algul oli Lennart Meri veidi hajevel, ent süvenes ruttu minu seletuse ja kuuldas tähelepanelikult. Oli see ju ilmselt Eesti Vabariigi Presidendi esimene kokkupuutumine oma riigi kaitseväeliste tseremooniatega. President suitsetas järjepidevalt, vahepeal tõusis püsti ja kõhis. Pakkus ka mulle ja Andrus Öövelile oma sigarette. Öövel kui kõrgete moraalsete põhimõtete spordimees keeldus, aga mina tegin küll ühe sigareti - harukordne juhus elus - suitsetada kõrvuti presidendiga tema pakutud sigaretti.

Äkki vaatas Meri mulle otsa ja küsis: "Härra Saar, mis aastal te sündinud olete?" Vastasin, et 1932. Sellepeale lausuti: "Poisike".

Garnisoni määrustike IV jao, lisan nr 33 on kirjutatud väeosaülema tänu ja töotuse sõnad lipu vastuvõtmisel Riigivanemale: "NN rügemendi nimel tänan annetatud lipu eest. Rügement töötab seda lippu kodukaitse sümbolina kõrgel hoida ja selle lipu all Eesti demokraatlikku Vabariiki kaitsta kuni viimase meheni." Lugesin need sõnad, asendades "NN rügemendi" "Eesti piirivalvega" ette ja avaldasin kohe arvamust, et sõnad tunduvad ajakohatuna. Meri võttis paberilehe, süllepa ja kirjutas mõne hetke jooksul selleks puhuks uue sõnastuse, mille ka Öövel lipu vastuvõtmisel ütles: "Töotan Eesti piirivalve nimel hoida seda võitluslippu meie isamaa kaitseks. Töotan kaitsta selle lipu all meie isamaad, meie esiisade jonnit, arukuse ja visadusega."

Aeg möödus ruttu. Kell 22.30 tänas president selge ja täieliku seletuse eest. Balti riikide sõjaväelise ühtsuse tugevdamise eesmärgiga ja vastutasuks leedulaste kutsetele neid kahel korral külastada, mida me ka olime teinud (viimane kord juulis 1992 nende sõjaväe II spordi-

pidustustel) kutsusime Leedust ja Lätist kolmeks päevaks külla kummastki riigist ühe rühma relvastatud sõdureid ja sõjaväe-orkestri.

Saabusid ainult relvastatud sõdurite rühmad omapärastes mundrites ja lippudega. Orkestrid ei saanud tulla, kuna Lätis ja eriti Leedus oli tol ajal tohutu autokütuse kriis.

Leedulaste juhtkond isegi teatas, et nad tulevad oma sõjaväe lennukiga, kuna autobensiini ei ole. Läti sõjaväe-orkester siiski jõudis järgmisel päeval Tallinna ning koos piirivalve ja politsei orkestritega anti 31. oktoobril kell 12 Raekoja platsil ilus kontsert.

Lipu annetamise tseremoonial olid kutsutud peastaabi juhühid kolonellid Laaneots ja Luks ning Kaitseliidu ülem major Kasepõld, et näidata ja anda kogemusi lipu annetamise ja õnnistamise kohta Eesti kaitseväes.

Kolonel Laaneots oli ütelnud, et piirivalve kutsus, läheme vaatama, mis pulli nad jälle teevad.

Pealtvaatajaid oli sadu. Meie olukord oli aga kohutav. Vaimulikud, Mustvee kiriku koguduse õpetaja Eenok Haamer ega Halliste kiriku koguduse õpetaja Kalev Raave ei olnud alguseks kohale jõudnud. Teoloogia magister Eenok Haamer oli praktiliselt esimeseks eesti kaitsevõidude "välipreestriks", kuna just tema pidas 28. märtsil 1991 Remniku õppekeskuses esimese sõjaväelise jumalateenistust ja piirileminejate õnnistamise.

Rivistus oli paigal, Eesti Maakondade omavalitsuse liidu esindajad eesotsas esimehe, Valga maavanema Uno Heinlaga olid lipuga kohal.

Mina valmis presidendile ettekandeks. Kell 15 noogutasin Öövelile, et võib peale hakata. Tema seisus Toompea lossi vaskpoolsel uksel ja laiutas käsi - sain aru, et presidenti ei ole majas. Kell 15 pidi president kokkuleppe kohaselt uksest välja astuma.

Äkki sõitis Vene kiriku ette Presidendi auto ja Lennart Meri tuli platsile hoopis selja tagant rivistuse vahelt. Korra vilksatas peas mõte, et meid taheti proovile panna ootamatu olukorra loomisega. Jooksin kiiresti teisele poole fotoreporterite salka, kes olid end sättinud presidendi väljumiseks lossist. President kõndis üle platsi kokkulepitud kohale, keeras näoga platsi poole ja kõlasid tervitusmarsi helid. Sammusin presidendi ette raporteerima.

Poole raporti pealt president äkki naeratas oma naeratust ja see tegi enesetunde lõbusaks ning pingevabaks. President käis rivistusest mööda, tervitas eesti, läti ja leedu sõdureid, kes omakorda kõik oma emakeeles väga reipalt vastasid.

(Lugu on kirjutatud aastal 1994.)

kol Johan Saar

Järgneb

KOOLILÕPETAJAD-PIIRIVALVURID: Kolm piirivalve töötajat lõpetasid Sisekaitseakadeemia poliitsei eriala. Euroõlikooli rahvusvaheliste suhete erialal lõpetas üks ja Mainori Kõrgkooli Võru Õppekeskuse ärijuhtimise erialal lõpetas samuti üks piirivalveametnik.

SPORT
SPORT
SPORT

Piirivalvur veeretab vutiässadega täringut

Ajakirja Sporditüht täringujalgapalli finaaltüri viidi läbi Tallinnas Wellingtoni pubis. Tänu loosiõnnele sai 16 parema hulka ka Holdre kordoni piirivalvur-spetsialist v-srs Heiti Pent.

Meie vutiässadest olid kohal Andres Oper, Mart Poom, Urmas ja Meelis Rooba. Heiti Pent oli ühes alagrupis Andres Operiga. Saavutades siin esikoha Eesti koondise ründaja ees, kes pidi meie mehele täringujalgapallis alla vanduma 1:2.

Päris jalgpallureist ei jõua ainsana alagrupist edasi Urmas Rooba. Heiti Pent saab loosi tah-

tel veerandfinaalis vastaseks Meelis Rooba, kellele kaotab 2:6.

Läbi penaltiseeriade jõuab finaali Andres Oper, tema vastaseks Eesti vutifännide isa Toomas Kalmet. Ka seekord triumfeerib Oper 3:2 võiduga ning kingib meie mehele teadmise, et ta oli ainus, kes löi tullest turniirivõitjat.

Pronks kuulub Meelis Roobale. Igati kordaläinud üritus oli meeldivaks vahelduseks nii pärispalluritele kui ka teistele osavõtjatele. Loodetavasti saab tore ettevõtmine ka järje, võibolla juba sügisel.

Itn Aivar Kalbri

Holdre piirivalvekordoni ülem

Reportaaž laskmise meistrivõistlustelt

Eesti MV laskmises toimusid ajavahemikul 27.-29. juunil järjekordselt Elvas. Nagu ikka, osalesid seal ka piirivalvurid. Esimene ala väikepüss 60 lasku lamades.

Üldarvestuses sai meie Jevgeni FARFOROVSKI teise koha. 45 kuni 54 veteranide arvestuses võitis Matti KANEP. Samuti kuulus esikoht meile võistkondlikus arvestuses, kus lisaks eelpool nimetatutele kuulus esindusvõistkonda Meelis KASK Standardpüstoli harjutus 20+20+20 lasku tõi meile kolm veteranide medalit. Vanuseklassis 45-54 aastat saavutas Illo TALUR kolmanda koha. Järgmises vanuseklassis, 55-64 eluaastat, tuli Peeter DOROŠKOV samuti kolmandaks. Üle 64 aastaste hulgas oli võitjaks Leigar SOROKIN. Naiste spordipüstoli harjutuses 30+30 lasku oli veteranide 45-54 vanuseklassis Svedlanna BABENKOVA kolmanda koha vääriline. Vabapüstolist 60 lasku tõi meile üldarvestuses teise hõbemedali. Selle sai Erik AMANN. Illo TALUR sai siit aga oma vanuseklassi teise pronksi ja Leigar SOROKIN omaealiste hulgas teise kulla. Väikepüssi harjutus 60 lasku lamades naistele,

andis teist korda kolmanda koha Svedlanna BABENKOVA'le ja sedagi veteranide arvestuses. Meeste väikepüssi suures standardis (3x40 lasku), tuli sama seltskond, kes lamadeski, teisele kohale.

Meeste püstoliharjutus olümpiakiirlaskmine, andis meile järjekordsed veteranide medalid. Peeter DOROŠKOV sai siin omaealiste hulgas hõbeda ja Leigar SOROKIN omaealiste hulgas pronksi. Meesveteranide poolt lastud harjutus 3x20 lasku standard väikepüssist, andis hõbemedali Matti KANEP'ile. Seda ikka omas vanuseklassis. Sama harjutus naiste poolt lastuna, andis omaealiste veteranide kolmanda koha medalit Svedlanna BABENKOVA'le. Viimasena riputati meie meeste kaela täiskaliibrilise püstoli (revolvri) harjutuses 30+30 lasku väljateenitud medalid. 45-54 aastaste meesveteranide hulgas sai Ain MÄGI kolmanda koha. 55-64 aastaste hulgas saavutas Mati AULE teise koha ja Peeter DOROŠKOV kolmanda koha. Vanimate meeste hulgas võidutses jälle Leigar SOROKIN.

Mati Jaeski

Sereni nime väarisid enim Peipsi mehed

25. juulil toimus Alatskivi Keskkooli lasketiirus Eduard Seren'i nimeline IV karikavõistlus teenistus-püstolist MAKAROV laskmises. Võistlusalaks oli "Teenistus-püstolist Makarov 10 lasku ringmärgi". Karikavõistlusest võitis osa 7 võistkonda: Peipsi-, Ida-Viruja Kagu piirivalvepiirkonna-, KL Tartu maleva-, Jõgeva- ning Tartu politseiprefektuuri võistkonnad, kokku 35 võistlejat.

Individuaalselt tuli võitjaks Omedu kordoni allohviter Andre PEEMOT Peipsi piirkonna võistkonnast 84 silmaga, talle järgnes Ernst TUNGEL KL Tartu maleva võistkonnast samuti 84 silmaga,

kuid väiksema suuremate silmade arvuga. Komandaks tuli Peipsi piirkonna teenistusjaoskonna ohvitser vbl Kaido KOKK 79 silmaga.

Võistkondlikult võitis Eduard Seren'i nimeline IV lahtise karikavõistluse teenistus-püstolist Makarov laskmise neljandat korda järjest Peipsi piirkonna võistkond 377 punktiga, teise koha saavutas KL Tartu maleva võistkond 369 punktiga, kolmanda koha saavutas Kagu piirkonna võistkond 302 punktiga.

Võitjavõistkonda kuulusid Itn Riho TAMMISTU, nvbl Andre PEEMOT, vbl Annela LUHT, vbl Kaido KOKK, Itn Vello KARJA.

Itn Taivo Teder

Kümnendal sõjalis-sportlikul kaugluurevõistlusel Erna retk 2003 saavutasid piirivalvurid (vbl Olar Petersell, Itn Lembit Mitt, Ipn Roland Kukku ja Itn Priit Averkin) seitsmenda koha, neid edestasid esimeseks tulnud soomlased, Scoutspataljon ja Kaitseliidu Järva malev. 5.-9. augustil toimunud Erna retk kulges läbi Kaitsejõudude keskpõlvõigoni Salmistu ja Kautla vahelisel alal.

38 liitrit verd Narva-Jõesuu piirivalve õppekeskusest

Kangelastegude sooritamises

Iga hea väljaõppega sõdur on valmis kaitsma oma kodumaad. Õnneks on Eestis rahuaeg ning sõdurite oskusi ei panda proovile. Siiski. Ühiskond on harjunud piirivalve uudistega kui on päästetud mõne ulja kalamehe elu või toimetatud sadamasse merehätta sattunud.

8. juulil sooritasid 86 inimest Narva-Jõesuu piirivalve õppekeskuse isikkoosseisust rahuaegsele ühiskonnale kasuliku kangelasteo - loovutasid kokku üle 38 liitrit verd Põhja-Eesti verekeskusele.

Nähtamatu panus

Väga paljude inimeste päästmine toimub tänapäeval haigla seinte vahel. Nõnda nagu auto ei sõida kütuseta, on ka mõeldamatu kirurgiline operatsioon ilma vereta. Aastal 2000 kuulus Eestis vereteenistuse registrisse 28 795 doonorit. Võrdluseks olgu öeldud, et iga päev vajatakse Põhja-Eesti piirkonna haiglastes umbes 312 ühikut verd.

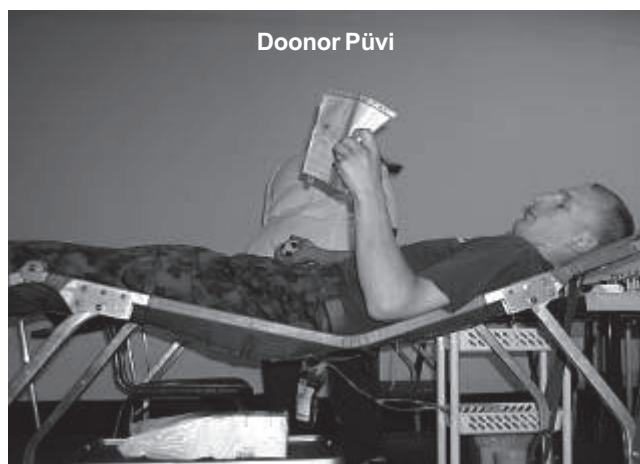
Veredoonorlusest saadud punalibleid säilivad konservandi abil kuni 35 päeva.

Neid vajatakse verejooksude, operatsioonide ja aneemia kor-

ral ning sünnitusabis. Vereliistakuid on võimalik säilitada haiglatele ülekanadmiskõbulikena 5-7 päeva jooksul. Kõige kauem, 2 aastat, võib säilitada vere plasmat.

Verekeskuse andmetel aitavad terve doonori verest valmistatud preparaadid iga päev päästa elusid - 1 vereloovutus (max 450gr) võib abistada mitut inimest, kui loovutatud veri on komponentideks jagatud.

Verekeskuse nõuniku Kristi-

Doonor Püvi

na Vulfi sõnul on neil tänu eilsele kordaläinud üritusele piirivalvega positiivne kogemus.

Positiivne kogemus

Varem on nad saanud Tallinnas kutseid väeosadesse, kus lu-

Ei tea, kas on kerge või raske tõusta, kui verd vähemaks võeti?

batakse ligi 100 noormehe doonorlust. Kuid kohale sõites selgub, et mitmed rühmad on metsalaagris ning õnnestub vaid 20-lt reamehelt verd võtta.

Tõsi, Põhja-Eesti verekeskuse Narva-Jõesuusse tulemiseks eelnes pooleaastane eeltöö. Kontaktid ülem major Sanderi vahendusel ning läbirääkimised kompaniijärgsete õppuste plaanide osas, et vältida nn tühisõitu. Päeva õnnestumiseks aitas südilt kaasa ka staažikas doonor pearaamatupidaja proua Mägi.

Ja tänuväärne tulemus rõõmustas kõiki - eelregistreerimise alusel oli verekeskus valmis 60 veredoonori vastuvõtuks, kuid doonoripäevaks see arv kasvas ning lõpuks oli valmis verd loovutama üle 98 ohvitseri, allohviteri ja kaadritõotaja. Kahjuks nii mõnelegi innukale elupäästjale pani piiri metsalaagrist saadud puugihammustus ja "medkontrolli" eitav vastus.

Populaarne parem käsi

Sõdurit on õpetatud leidlik olema. Nii ka doonoripäeval. Reameeste seas osutus populaarseks paremast käest vere andmine. Põhjus lihtne. Kui käsi kinni seoti ja paluti 3-4

tundi rahulikus asendis hoida, siis oli see ühtlasi ka vabandus, et pääseda mõnda aega ülemate tervitamisest.

n-Itn Gustav Kutsar

KÜSITLUSUURING "PIIRIVALVE TÖÖKESKKOND 2003"

Pöördume Teie poole palvega osaleda aktiivselt uurimuses, mida viib läbi Piirivalveamet, esmajoones töökeskkonnakomitee ja piirivalve töökeskkonna võrgustiku liikmed Tartu ülikooli ning Tallinna pedagogikaülikooli teadlaste toetusel. Uurimuse eesmärk on selgitada töökeskkonna mõju piir-

ivalvetöötajate tervisele ja saada ajakohast teavet töötingimuste kohta. Küsitlus hõlmab kõiki Eesti piirivalvetöötajaid ning me palume Teil leida võimalus vastata ankeedi küsimustele, mis puudutavad Teie töötingimusi ning teisi töökeskkonnaga seotud probleeme. Küsitluse arvandmed põhinevad

arvutiprogrammil (Persona).

Käesolev küsitlus on esimene etapp piirivalvetöötajate töökeskkonna pikaajalisest uurimisprogrammist, mille käigus tahaksime Teiega mõne aasta pärast uuesti kontakti võtta. Seetõttu on vaja, et me iga ankeedi puhul teaksime, kes selle täitis. Vältimaks Teie nime

kasutamist ankeedil, on igale küsimustikule kirjutatud koodnumber, mida Teie nimega oskavad seostada ainult meie usaldusisikutest uurimisgrupi liikmed. Loodame, et Te uurimuse huvides nõustute sellise usaldusel põhineva anonüümsusega, seda enam, et meie küsimused ei puuduta kuigi delikaat-

seid teemasid. Meie omalt poolt garanteerime, et Teie vastuseid ei avaldata mitte kusagil seoses Teie nimega, vaid ainult statistiliselt üldistatud kujul. Küsimustik tuleks täita hiljemalt 18. septembriks.

Uurimisgrupi nimel Alar Sepp
Telefon: (0)6936025 või 05123158 (5658).